

Agrotehničke aktivnosti u voćnjaku u junu

Автор(и): ас. Кирил Кръстев, Институт по декоративни и лечебни растения – София

Дата: 06.06.2025 *Брой:* 6/2025

Većinu dana u junu, agrometeorološke uslove će određivati temperature iznad klimatskih normi i padavine oko i ispod mesečne norme. Prosečna mesečna temperatura za veći deo zemlje biće između 25 i 26 °C, pri čemu će temperature tradicionalno biti nešto više u dolini reke Struma - oko 27 °C, i u oblastima Ruse i Vidina – 26-27 °C. Najniže temperature tokom meseca biće između 12 °C i 15 °C, a najviše - između 32 °C i 35 °C, pri čemu su u pojedinim regionima moguće vrednosti i do 37 °C.

Što se tiče padavina, ove godine se očekuje da će mesec biti sličan maju. Normalne količine padavina u nizijama se kreću od 40 do 90 l/m², u Predbalkanu i planinama - od 95 do 100 l. Pred kraj meseca često se primećuje suša, ali ove godine će sušni period biti u prvoj dekadi meseca.

Početak juna predviđa se značajan porast temperatura i ubrzanje u tempu razvoja poljoprivrednih useva. Očekivane padavine u drugoj polovini prve dekade održavaće dobar nivo rezervi vlage u slučajima zemljišta od 50 cm i 100 cm. Obilne padavine krajem maja poboljšale su rezerve vlage u zemljištu, te su na većini poljskih površina dostigle nivo do i iznad 85% poljskog vodnog kapaciteta (PVK).

Sunčano vreme će preovladavati nad zemljom, ali do podneva; poslepodne će se javljati padavine i oluje, lokalno, pre svega nad planinama. Na mnogim mestima u zapadnoj Bugarskoj i planinskim predelima, moguće su kratkotrajne padavine praćene grmljavinskom aktivnošću u popodnevним satima. Verovatnoća padavina je manja nad istočnim regionima i u ravnicama. Temperature u zemlji će biti između 28-32 °C. Transportovaće se relativno toplija vazдушna masa, te će do sredine prve dekade temperature preći 32 °C. Očekujemo značajan porast temperatura oko 5-9. juna. U tom periodu atmosfera će biti nestabilna, a padavine, iako lokalizovane, su očekivane. Očekivane temperature će biti između 32-35 °C. Visoke temperature su takođe preduslov za ekstremne pojave, posebno nad zapadnom i severozapadnom Bugarskom, pri čemu će ove pojave verovatno biti praćene velikim gradom. Novo smanjenje temperatura, iako blago, dogodiće se pred kraj prve dekade.

Iznadnormalni termički uslovi takođe su predviđeni za drugu dekadu juna. Druga dekada počće sa više sunčanih sati. Vreme će u celini biti pretežno sunčano i vruće. Uslovi za značajnije padavine postojaće oko 13. i 17. juna. Dani će počinjati sa više sunčanih sati. U popodnevним satima, uglavnom u planinama, razvijaće se kumulusni oblaci, i kišice i grmiće na više mesta. Verovatnoća padavina je manja u Podunavskoj ravnici i istočnoj Bugarskoj. Dnevne temperature će biti između 32-36 °C, a nad istočnom Bugarskom nešto niže – do 25-30 °C. Pred sredinu druge dekade juna, atmosfera će se destabilizovati, i padavine će se javljati na više mesta.

Tokom treće dekade juna, razvoj poljoprivrednih useva odvijaće se pri temperaturama bliskim klimatskim normama. U prvim danima treće dekade, vreme će biti nestabilno ali će ostati toplo za taj period. Na mnogim mestima razvijaće se kumulonimbusni oblaci, i u popodnevним satima padati kratkotrajne kiše sa grmljavinom. U poslednjim danima meseca, očekuje se stabilizacija vazдушне mase i porast temperatura. Do kraja perioda, padavine će se smanjiti, a temperature povećati. Takođe se očekuje period suše, pri čemu će padavine biti primećene na manje mesta. Dnevne vrednosti biće između 32-37 °C.

U rasadnicima voća

Semenjače se dubrevaju sa 6-8 kg amonijum-nitrata ili istom količinom drugog azotnog đubriva po dekaru i obrađuju. Po potrebi, vrši se navodnjavanje.

Matične zasade se dubrevaju sa 10-15 kg amonijum-nitrata ili istom količinom drugog azotnog đubriva po dekaru i okopavaju. Po potrebi, navodnjavaju se pre okopavanja.

U rasadnicima se vrši odstranjivanje izdanaka (sisanja) kako bi se olakšao normalan rast kalemova. Podloge i rasadnici se pripremaju za pupovanje.

U voćnjacima

Vodi se računa da veze na granama prekalemljenih voćaka i divljih oblika ne bi urezale; po potrebi, one se blagovremeno popuštaju. Konkurentski izdanci koji su izrasli iz matične biljke treba da se uklone na vreme. Novozasađena stabla se redovno obrađuju. Po potrebi, zalivaju se.

Posle druge dekade, mlade voćne zasade se dubrevaju sa 15-20 kg amonijum-nitrata po dekaru ili istom količinom drugog azotnog đubriva, i vrši se plitka obrada zemljišta.

Prilikom formiranja palmete, skeletne grane se savijaju kada dostignu ukupnu dužinu od 2 – 2,5 m za prvi sprat, 1,5-2 m za drugi i 1 m za treći. Za slabo rastuća stabla, postavljaju se pod uglom od 45-50⁰, a za jako rastuća – pod 45-45⁰ u odnosu na horizontalu. Kada u jednom spratu postoje skeletne grane različite dužine, savija se samo jaka, dok se slaba ostavlja da raste i savija kasnije.

Nastavlja se mehaničko proređivanje plodova breskve.

U oblastima sa obezbeđenim navodnjavanjem, vrši se setva useva za zelenu đubriva.

Počinje masovna berba trešanja i višanja

U zasadima jagode

Sadi se poslednja rasada jagode uskladištena u frižideru. Nastavlja se nega mladih i novozasađenih useva u smislu plavljenja. Po potrebi, vrši se navodnjavanje.

Berba se nastavlja. Ne beru se u vrućim satima dana niti kada se stvorila rosa. Za svežu upotrebu, beru se zajedno sa čašicom ploda.

U toplijim rejonima gajenja, nakon berbe poslednjih plodova, slama se odmah skuplja i uklanja. Zasade se dubrevaju sa 8-10 kg amonijum-nitrata ili istom količinom drugog azotnog đubriva po dekaru, i vrši se prva postberbena obrada. Ako je navodnjavanje neophodno, ono se obavlja pre đubrenja.

U zasadima maline

Vrši se redovna obrada zemljišta, i po potrebi se izvodi navodnjavanje. U rodnim zasadima, nastavlja se čišćenje redova od vrlo slabih i suvišnih izdanaka. Žičana konstrukcija se održava čvrstom.

U nekim regionima, berba ranih sorti voća počinje oko sredine juna.

Kada zrenje počne, pčelinje zajednice se premestaju na druge zasade, ali na udaljenosti od najmanje 5 km.

U zasadima crnog ribizla

Zemljište u gredicama za ukorenjavanje obrađuje se 2-3 puta u zavisnosti od navodnjavanja, padavina i prisustva korova. Redovna obrada se vrši i za mlade i za rodne zasade. Oko sredine meseca, u nekim toplijim regionima gajenja počinje berba plodova.

U zasadima sa drugim usevima

Nastavlja se kalemljenje podloga limuna na aktivne pupoljke.

Nastavlja se nega reznica za ukorenjavanje narandžaste boje, smokve i morskog bucka na otvorenom polju, pri čemu se rasadnik redovno obrađuje i zaliva. Izvode se potrebni tretmani protiv korova.

Pred kraj meseca, prošlogodišnje nekalemljene podloge se pupuju aktivnim pupoljcima persimona.

Nastavlja se vezivanje izdanaka kiviја za pomoćne kolce. Vršі se đubrenje sa poslednjom 1/3 godišnje norme azota određene za kivi. Boćni izdanci na glavnom stabilu kiviја se uklanjaju kako bi se podstakao njegov razvoj i opšte oblikovanje. Oblikuje se poput slova T.